

الإبداع في بيان كمال الشرع وخطر الابتداع

E VËRTETA NË LIDHJE ME
PLOTËSIMIN E FESË DHE
NDALIMIN E RISIVE NË FE

MUHAMED IBËN SALIH ELUTHEJMIN

الإبداع في بيان كمال الشرع وخطر الابتداع

E vërteta në lidhje me plotësimin e Fesë dhe ndalimin e risive në Fe

Autori:

Muhammed ibën Salih elUthejmin

Përktheu:

Besim Gjellaj

Redaktor gjuhësor:

Sylë Dinaj

Titulli në arabisht: الإبداع في بيان كمال الشرع وخطر الابتداع

Titulli në shqip: E vërteta në lidhje me plotësimin
Fesë dhe ndalimin e risive në Fe

Autor: Muhamed ibën Salih elUthejmin

Përkthyes: Besim Gjellaj

Redaktor gjuhësor: Sylë Dinaj

Website: www.indeksiislam.com

All rights reserved

ان الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فلا مضلَّ له، ومن يضلِّل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله،

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴾ [آل عمران: 102]

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ [النساء: 1]

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ [الأحزاب: 70 - 71]

أما بعد
فإنَّ أصدق الحديث كلام الله تعالى، وخير الهدي هدي محمدٍ صلى الله عليه وسلم وشر الأمور محدثاتها، وكل محدثة بدعة، وكل بدعة ضلالة، وكل ضلالة في النار

Falënderimet i takojnë Allahut. Atë e falënderojmë dhe vetëm prej Tij kërkojmë ndihmë dhe falje dhe tek Ai pendohemi.

Kërkojmë mbrojtjen e Allahut nga të këqijat e vetes sonë dhe nga të këqijat e veprave tona. Atë që Allahu e udhëzon s'ka kush që e humb, e atë që e humb Allahu, s'ka kush që e udhëzon.

Dëshmoj se nuk ka të adhuruar tjetër me të drejtë pos Allahut, i Cili është një dhe i pashoq dhe dëshmoj se Muhamedi është rob dhe i Dërguar i Tij, të cilin e ka dërguar Allahu me udhëzim dhe fe të drejtë, e komunikoi shpalljen, e përmbushi amanetin, e këshilloi Ummetin dhe bëri xhihad në rrugën e Allahut gjersa i erdhi vdekja. E la Ummetin në rrugë të drejtë, nata në të është sikur se dita, rrugë nga e

cila nuk devijon kush përveç ai i cili është i shkatërruar, i sqaroi Ummetit çdo gjë që është e nevojshme për të, sa që thotë Ebu Dherri –Allahu qoftë i kënaqur me të–: **“(Aq shumë na ka këshilluar i Dërguari i Allahut, sal-lallahu alejhi ue sel-lem), Nuk ka lënë ndonjë zog që fluturon në qiell, përveçse na ka treguar për atë zog a përmban me vete hajr apo sherr.”¹**

Një idhujtar i është drejtuar Selam el-Farisiut –Allahu qoftë i kënaqur me të– duke i thënë: **“Juve, ua ka mësuar Pejgamberi juaj çdo gjë, sa që jua ka mësuar edhe kryerjen e nevojës?! Selmani i tha: “Po, na e ka ndaluar të drejtohem i kah kibla gjatë kryerjes se nevojës së madhe apo të vogël, na e ka ndaluar të**

¹ Tra. Ahmedî (21689), (21770), (21771).

pastrohemi nga nevoja e madhe me më pak se tre gurë si dhe na e ka ndaluar të pastrohemi me dorë të djathtën, të pastrohemi me bajga apo me eshtra.”²

Më të vërtetë ti o njeri ke mundësi ta shohësh se si Allahu i Lartësuar në Kuranin Fisnik ka sqaruar bazat e fesë dhe degët e saj, e ka sqaruar teuhidin me të gjitha llojet e tij, duke sqaruar edhe gjërat më të imëta siç janë; edukata në ndenja – mexhlise, forma se si merret leja për të hyrë ndokund, etj.

² Tra. Muslimi (262).

Allahu i Lartësuar thotë:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي
فَافْسَحُوا يَفْسَحَ اللَّهُ لَكُمْ أَلَمْ جَالِسِ

**"O ju që besuat, kur t'ju thuhet:
zgjerohuni (bëni vend) në vend
ndeje, zgjerohuni, se Allahu bën
zgjerim për ju..."³**

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ
حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا
تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا
فَارْجِعُوا ۖ هُوَ أَزْكَى لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

**"O ju që besuat, mos hyni në shtëpi
të huaja pa kërkuar leje dhe pa
përshëndetur njerëzit e saj. Kjo
është më mirë për ju në mënyrë që**

³ (elMuxhadile: 11)

të merrni mësim. Po nëse nuk gjeni aty askënd, atëherë mos hyni në to derisa t'u jepet leje, e nëse u thuhet: "Kthehuni!"; – ju pra kthehuni. Kjo është më e ndershme për ju. Allahu di çdo gjë që veproni ju."⁴

Kurse, sa i përket veshjes Allahu i Lartësuar thotë:

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ

"E gratë e moshuara, të cilat nuk shpresojnë të martohen më, për to nuk është mëkat ta heqin petkun (veshjen e jashtme) mbulues të tyre, por duke mos qenë zbuluese të bukurive."⁵

⁴ (enNur: 27–28)

⁵ (enNur: 60)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلْبَابِهِنَّ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ
فَلَا يُؤْذِنَنَّ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

“O ti Pejgamber, thuaju grave tua, bijave tua dhe grave të besimtarëve le të vënë shamitë (hixhabin) e veta mbi trupin e tyre, sepse kjo është më afër që ato të njihen (se nuk janë rrugaçe) e të mos ofendohen. Allahu fal gabimet e kaluara, Ai është mëshirues.”⁶

النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ
زِينَتِهِنَّ

“(Gratë) Le të mos kërcasin me këmbët e tyre për të zbuluar atë që fshehin nga stolitë e tyre!”⁷

⁶ (el-Ahzab: 59)

⁷ (en-Nur: 31)

وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ
الْبِرَّ مَنْ اتَّقَىٰ وَآتَىٰ الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا

“Nuk është mirësi (për burrat) të hyni në shtëpi nga mbrapa por mirësi është të ruhet (nga të këqijat). Hyni në shtëpi kah dyert e tyre.”⁸

Si dhe shumë ajete të tjera nga të cilat kuptohet se kjo fe është plotësuar, nuk ka nevojë të shtohet diç në të dhe nuk lejohet të mungohet diç prej saj. Për këtë thotë Allahu i Lartësuar:

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبْيِينًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى

“Ne ty (o Muhamed) të shpallëm librin sqarim për çdo send.”⁹

⁸ (elBekara: 189)

⁹ (enNahl 89)

Nuk ka diçka që njerëzit kanë nevojë për të si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër dhe që Allahu i Lartësuar nuk e ka sqaruar në librin e Tij (Kuran), qoftë ai sqarim me citat ose duke dhënë shenjë, qoftë ai me të shqiptuar apo me të kuptuar nga vetë teksti kuranor.

O ju vëllezër besimtarë! Disa njerëz e komentojnë fjalën e Allahut të Lartësuar:

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ
إِلَّا أُمَّةٌ أَمَّتْكُمْ مَّا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ
إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ

“Nuk ka asnjë gjallesë në tokë dhe as shpend që fluturon me dy krahë e që nuk janë të ndara në grupe (të ndryshme), sikurse edhe ju (Zoti i krijoi, i pajisi si juve). Asgjë nuk kemi lënë pa e evidentuar në libër. Më

në fund të Zoti i tyre të gjithë do të mblidhen.”¹⁰

E komentojnë fjalën e Allahut të Lartësuar:

مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ

”Asgjë nuk kemi lënë pa e evidentuar në libër”¹¹

do të thotë se libri i përmendur në këtë ajet është për qëllim Kurani, kurse në realitet me këtë libër është për qëllim Lehvîl-Mahfudh.¹²

Ndërsa, sa i përket Kuranit, Allahu i Lartësuar e ka cilësuar atë me diç më shumë, ku thotë Allahu i Lartësuar:

¹⁰ (el-En'am: 38)

¹¹ (el-En'am: 38)

¹² Lehvîl-Mahfudh – është libër në të cilin All-llahu ka shkruar se çka do të ndodhë deri në ditën e gjykimit.

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى

“Ne ty të shpallem librin sqarim për çdo send.”¹³

e kjo është më e qartë se fjala e Tij:

مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ

“Asgjë nuk kemi lënë pa evidentuar në libër.”¹⁴

Ndoshta dikush thotë: “Ku mund të gjejmë në Kuran pesë kohët e namazit? Ku mund të gjejmë në Kuran numrin e rekateve të çdo namazi? Si qëndron puna në Kuran nuk mund të gjejmë numrin e rekateve të çdo namazi, ndërsa Allahu i Lartësuar thotë:

¹³ (enNahl: 89)

¹⁴ (el-En’am: 38)

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى

“Ne ty të shpallem librin sqarim për çdo send.”¹⁵

Përgjigjja është:

Allahu i Lartësuar na ka treguar në librin e Tij se është obligim për ne që ta marrim dhe ta praktikojmë atë që e thotë Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ue sel-lem. Allahu i Lartësuar thotë:

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ

“Kush i bindet Pejgamberit, ai vetëm se i është bindur Allahut...”¹⁶

¹⁵ (enNahl 89)

¹⁶ (enNisa: 80)

مِنْكُمْ ۚ وَمَا آتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ
فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“Çka t’ju japë Pejgamberi, atë merreni; e çka t’ju ndalojë, përmbajuni dhe kini frikë Allahun, se Allahu është ndëshkues i ashpër.”¹⁷

Pra, atë që e sqaron Sunneti i Pejgamberit, Kurani vetëm se na ka udhëzuar në të, sepse Sunneti është pjesë e shpalljes, të cilën Allahu i Lartësuar e ka zbritur mbi të Dërguarin e Tij dhe ia ka mësuar atij. Për këtë

¹⁷ (elHashr 7)

Allahu i Lartësuar thotë:

وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

“Allahu të shpalli ty, librin (Kuranin) dhe urtësinë (Sunnetin).”¹⁸

Nga kjo kuptohet se çdo gjë që ka ardhur përmes Sunnetit, ka ardhur edhe në Kuran.

– O vëllezër! Nëse ju e pranoni këtë, atëherë po ju pyes: A ka vdekur Pejgamberi, sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, e një pjesë e fesë përmes se cilës mund të afrohemi tek Allahu i Lartësuar të mos na e ketë sqaruar?

Kurrsesi! Sepse Pejgamberi, sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, e ka sqaruar tërë fenë, përmes fjalëve, punëve, miratimeve, qoftë ky sqarim fillimisht nga Pejgamberi, apo duke u përgjigjur

¹⁸ (enNisa': 113)

pyetjeve. Kurse nganjëherë Allahu ka dërguar ndonjë beduin prej ndonjë shkretëtire të largët te Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ue sel-lem, për të pyetur në çështje të fesë, për ato gjëra që sahabet, të cilët vazhdimisht ishin në shoqëri të Pejgamberit, nuk e pyetnin. Për këtë shkak thuhet se sahabet gëzoheshin me ardhjen e ndonjë beduini tek i dërguari i Allahut për ta pyetur atë lidhur me disa çështje të fesë.

Kjo aludon se Pejgamberi, sal-Allahu alejhi ue sel-lem, nuk ka lënë diç, për të cilën njerëzit kanë nevojë, qoftë ajo në ibadetin, në raportet mes veti apo në jetën e tyre, e që nuk e ka sqaruar. Këtë na e argumenton fjala e Allahut i Lartësuar:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي
وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

**“Sot përsosa për ju fenë tuaj,
plotësova ndaj jush dhuntinë Time
dhe për fe tuaj zgjodha islamin.”¹⁹**

Pra, o vëlla besimtar, nëse ti e beson këtë, atëherë duhet ta dish se kushdo që shpik ndonjë risi në fenë e Allahut, edhe nëse ka qëllim të mirë, kjo risi përveç se në vetveten e saj është humbje, ajo njëkohësisht llogaritet edhe shpifje ndaj fesë se Allahut, az-ze ue xhel, dhe konsiderohet përgënjeshttrim i fjalës së Tij, subhanehu ue te’ala:

¹⁹ (elMaide 3)

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

“Sot përsosa (plotësova) për ju fenë tuaj...”²⁰

Ngase ai i cili shpik diç të re në fe, e ajo nuk është prej fesë, është njësoj sikur të thotë me gjuhën e tij; feja nuk është plotësuar sepse ka mundësi të afrohemi tek Allahu i Lartësuar edhe me këto gjërat e trilluara.

Është për t’u çuditur se si njeriu sjell risi që ka të bëjë me vetë Qenien e Allahut, az-ze ue xhel, me emrat dhe cilësitë e Tij, pastaj thotë se me këtë ai e Lartëson Zotin e tij, mohon çdo të metë nga Ai dhe se ai është duke e praktikuar fjalën e Allahut të Lartësuar ku thotë:

²⁰ (elMaide: 3)

فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا

“Mos i përshkruani Allahut shokë.”²¹

Më të vërtetë është për t’u çuditur më këtë njëri i cili bën bidate në fenë e Allahut, që kanë të bëjnë me vetë Qenien e Allahun, bidate të cilat nuk i ka folur as besuar askush prej selefit dhe dijetarëve, e pastaj thotë: “Unë e mohoj çdo të metë nga Zoti, unë e madhëroj Allahun, unë e praktikoj fjalën e Allahut:

فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا

“Mos i përshkruani Allahut shokë.”²²
dhe ai i cili e kundërshton këtë gjë (që ata e kanë miratuar), e akuzon se kinse e krahason dhe e përngjan

²¹ (elBekara: 22)

²² (elBekara: 22)

Allahun me krijesat e Tij, si dhe i etiketojnë me pseudonime të këqija të gjithë që i kundërshtojnë ata.

Po ashtu çuditësh me disa që shpikin gjëra të reja në fenë e Allahut, çka nuk është prej saj, që ka të bëjë me Pejgamberin sal-lAllahu alejhi ve sel-lem, dhe me ato bidate pretendojnë se vetëm ata janë që e duan dhe e respektojnë të dërguarin e Allahut, dhe kushdo që nuk pajtohet me ata në këtë veprim të tyre të shpikur, sipas tyre konsiderohet urrejtës i Pejgamberit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem apo i emërtojnë me pseudonime të këqija vetëm e vetëm që nuk pajtohen me këtë risi që ka të bëjë me të dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ve sel-lem.

E për t'u çuditur kur të tillët thonë: “Ne e respektojmë Allahun dhe të Dërguarin e Tij, por ata nuk e dinë se kur ata shpikin diç në dinin e Allahut dhe sheriatin e Tij me të cilin ka ardhur Pejgamberi sal-Allahu alejhi ue sellem, pa dyshim, se të tillët i japin përparësi vetes ndaj Allahut dhe të dërguarit të Tij. Allahu, subhanehu ue te’ala, thotë:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

“O besimtarë, mos bëni asgjë para (se të orientoheni në udhëzimet e) Zotit dhe të dërguarit të Tij, keni frikë Allahun, se me të vërtetë Allahu i dëgjon dhe i di të gjitha.”²³

²³ (elHuxhurat: 1)

Vëllezër besimtarë! Për Allahun! Po ju pyes ju dhe dëshiroj të më përgjigjeni nga zemrat e juaja e jo nga emocionet, nga ajo që keni arritur ta mësoni nga feja e juaj e jo prej pasimit të verbër:

– Çfarë thoni për atë që sjell risi në fenë e Allahut, az-ze ue xhel, e që nuk është prej fesë, risi që kanë të bëjnë me vetë Allahun, cilësitë dhe emrat e Tij, apo që kanë të bëjnë me të Dërguarin e Tij, pastaj thotë: “Ne e respektojmë Allahun dhe të Dërguarin e Tij”? A të tillët janë më meritore për ta respektuar Allahun dhe Pejgamberin, Apo ata të cilët nuk lëvizin nga feja as sa një gisht dhe në lidhje me atë që u informuan nga sheriatit thonë: “Besuam dhe e vërtetuam atë që u informuam. Dëgjuaam dhe u përulëm ndaj asaj që u urdhëruam apo u ndaluam.”

Kurse, për atë që nuk është pjesë e sheriatit thonë: "Largohemi, ndalohemi dhe nuk na përket neve që t'i paraprijmë fjalës së Allahut dhe të dërguarit të Tij, sikur që nuk na përket neve të themi për diç se është nga feja e ajo në realitet nuk është prej saj."

Cilët janë më meritore të jenë prej atyre që e duan dhe respektojnë Allahun dhe të dërguarin të Tij?

Pa dyshim, ata të cilët thonë: "Besuam dhe e vërtetuam atë që u informuam. Dëgjuam dhe u përulem ndaj asaj që u urdhëruam apo u ndaluam."

Po ashtu, ata të cilët thonë: "Ndalemi dhe largohemi nga ajo që nuk jemi të urdhëruar, ne e shohim veten tonë të dobët për të shpikur diç të re në sheriatin e Allahut apo në Fenë e Tij atë që nuk është prej saj."

Të tillët e njohën veten dhe njohën rëndësinë e Krijuesit. Të tillët e lartësuan Allahun dhe e vlerësuan të Dërguarin e Tij. Të tillët shfaqën dashurinë e singertë ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij.

E jo ata që në dinin e Allahut shpifin gjëra të reja, qofshin ato që kanë të bëjnë me besim, fjalë apo vepra.

Por, më se shumti është për t'u çuditur me disa që e dinë fjalën e të Dërguarit, sal-Allahu alejhi ve sel-lem: **"Kujdes nga shpikjet në fe, sepse çdo risi është bidat, çdo bidat është humbje dhe çdo humbje të çon në zjarr"**;²⁴ dhe e dinë se fjala e tij sal-Allahu alejhi ve sel-lem: **"Çdo bidat"** është fjalë përmbledhëse dhe përfshin çdo bidat. E ai i cili ka folur me këtë

²⁴ Tra.Ahmedi (17274),(17275). Ebu Davud (4607). Tirmidhiu (2676). Ibni Maxheh (42).

fjalë përmbledhëse është Pejgamberi alejhis-salam, i cili e di kuptimin e kësaj fjale, ngase ai është i cili ka folur më së rrjedhshmi prej krijesave, ai është këshilluesi më i mirë për krijesat dhe ai nuk flet diç që nuk di qëllimin dhe kuptimin e asaj që ka folur.

Pra, kur i dërguari tha: "**Çdo bidat është humbje**" ishte i njohur se çfarë thotë, dinte kuptimin e saj dhe kjo fjalë rrodhi si këshillë e tij për pasuesit (umetin) e vet.

Nëse në fjalë realizohen tri gjëra:

- Këshilla e përsosur dhe dëshira e madhe,
- Sqarimi i mjaftueshëm dhe oratoria e lartë,
- Dituria e madhe dhe njohuria e mjaftueshme.

Atëherë kjo aludon se në fjalë është për qëllim ajo që kuptohet nga vetë fjalia.²⁵

A pas kësaj që e përmendëm, ka mundësi ta ndajmë bidatin në tre lloje apo pesë lloje?!²⁶

Assesi, nuk ka mundësi.

²⁵ Të tri këto gjëra kanë qenë të realizuara dhe prezentë te Pejgamberi alejhis-salam, ashtu siç e ceku shejhu më lartë.

²⁶ Siç është rasti i shumë bidatçinjve që e ndajnë bidatin në tri apo pesë grupe vetëm e vetëm që t'i arsyetojnë bidatet të cilat ata i kanë shpikur apo ata i praktikojnë.

Sa i përket asaj që disa dijetarë pretendojnë se ka bidat të mirë (hasen), pretendimi i tyre nuk del jashtë dy gjërave:

1. ajo që e pretendojnë nuk është bidat por mendojnë se është bidat;
2. ajo që e pretendojnë të jetë bidat, bile edhe atë bidat i keq (sej-ji), por nuk kanë njohuri për të këqijat e tij.

Çdonjëri që pretendon se ka bidat të mirë, përgjigjja ndaj tij është kjo që e përmendëm më sipër.

Pra, nga kjo kuptohet se bidatçinjtë nuk kanë nga t'i konsiderojnë bidatet e tyre si bidate të mira, sepse në duart tona gjendet kjo shpatë e mprehtë e trashëguar nga Pejgamberi sal-Allahu alejhi ue sel-lem, i cili thotë "**Çdo bidat është humbje**".

Më të vërtetë kjo shpatë e mprehtë është prodhuar në fabrikën e profetësisë dhe Pejgamberllëkut, nuk është prodhuar në ndonjë fabrikë të paqëndrueshme, por ajo u prodhua në fabrikën e Pejgamberllëkut, dhe Pejgamberi alejhis-salam ishte ai i cili e formuloj këtë shpatë në këtë fjali shumë domethënëse, dhe kësaj shpate të mprehtë nuk mund askush t'i del

përpara dhe të thotë se ka bidat të mirë (hasen) e Pejgamberi alejhis-salam po thotë **"Çdo bidat është humbje"**.

Me duket se po i ndiej disa pëshpëritje në vetët tua të cilat iu nxisin të thoni:

– Çfarë thua për fjalën e udhëheqësit të besimtarëve Umer ibnul-Hattabit – Allahu qoftë i kënaqur me të – i cili e flet të vërtetën, kur e urdhëroi Ubej Ibën Ka'bin dhe Temim ed-Dariun që të bëhen imam të xhematit në namazin e teravive, ku edhe vetë Umeri – Allahu qoftë i kënaqur me të – u paraqit para njerëzve kur ata të gjithë që ishin mbledhur faleshin së bashku pas një imami, tha: **"Sa bidat i mirë është ky, e ata të cilët flenë (në këtë kohë për t'u falur më vonë) janë**

më të mirë se ata që falen (tani)."²⁷

Përgjigjja është në dy mënyra:

1. Nuk lejohet për askënd nga njerëzit që ta kundërshtojë fjalën e Pejgamberit, alejhis-salatu ues selam, me fjalën e dikujt tjetër, qoftë ajo fjalë e Ebu Bekrit – i cili është njeriu më i mirë në umet pas Pejgamberit alejhis-salat ues-selam –, Umerit, Uthmanit apo Aliut – Allahu qoftë i kënaqur me ta – kur dihet se këta të katërtit janë njerëzit më të mirë të umetit pas Pejgamberit, e as me asnjë fjalë të tjetër kujt sepse Allahu i Lartësuar thotë:

²⁷ Tra. Buhariu (2010).

لَوْ إِذَا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ ۚ
 أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Le të kenë kujdes ata që kundërshtojnë rrugën e tij (Pejgamberit) se ata do t'i godet ndonjë telashe (fitne), ose ndonjë dënim i dhimbshëm.”²⁸

Imam Ahmedi –All-llahu e mëshiroftë– thotë: “A e dini se çfarë është fitneja? Fitneja është shirku, sepse ndodhë që kur njeriu kundërshton ndonjë pjesë prej fjalëve të tij sal-llallahu alejhi ue sel-lem, do ta godet zemrën tënde devijim dhe do të shkatërrohesh.”

²⁸ (enNur: 63)

Ndërsa, Abdullah Ibën Abbas, – Allahu goftë i kënaqur me të – thotë: *"Vetëm sa nuk kanë rënë mbi ju gurë nga qielli... Unë ju them ka thënë i Dërguari i Allahut sal-Allahu alejhi ue sel-lem, e ju me thoni ka thënë Ebu Bekri, ka thënë Umeri!"*

2. Ne jemi të bindur se udhëheqësi i besimtarëve, Umer Ibnul-Hattabi – Allahu goftë i kënaqur me të – ishte prej atyre që më së shumti e respektonin fjalën e Allahut dhe të të Dërguarit të Tij, për këtë edhe u bë i njohur si mostejkalues i kufijve (ligjeve) të Allahut, sa që u emërtua si njeri që ndalet te fjala e Allahut az-ze ue xhel.

Çfarë tregohet në një tregim, kur një grua e kundërshtoi Umerin, kur ishte duke folur rreth kufizimit të mehrit (nëse është tregimi i vërtetë, ngase ky tregim të shumica është i panjohur dhe i papranuar), ajo kundërshtimin e saj e argumentoi me një ajet nga Kurani, ku Allahu thotë:

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ
إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا

“Në qoftë se dëshironi ta merrni një grua në vend të një gruas (që e keni lëshuar), e asaj (të lëshuarës) i keni pas dhënë shumë të madhe (të pasurisë), mos merrni prej saj asnjë send...”²⁹

²⁹ (enNisa’ 20)

për këtë arsye u largua Umeri nga vendimi e tij po sa dëgjoi këtë, meqenëse rreth këtij tregimi ka të dhëna se nuk është i vërtetë.³⁰

Por, qëllimi ynë është të tregojmë se si Umeri ndalej te ligjet e Allahut të Lartësuar, nuk i shkelte ato, dhe nuk i përket Umerit – kur dihet fare mirë se kush është Umeri – që të kundërshtojë fjalën e zotërisë së gjithë njerëzimit Muhamedit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e të thotë: **“Sa bidat i mirë është ky”**, e të jetë ky bidat ai për të cilin e ka pas për qëllim Pejgamberi sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në fjalën e tij: **“Çdo bidat është humbje”**, por duhet ta dimë se veprimi për të cilin Umeri ka thënë: **“Sa bidat i mirë është ky”** nuk është prej të njëjtit lloj, për të cilin

³⁰ Ky tregim të cilin e ka cekur shejhu nuk është i vërtetë, kështu ka thënë Ibni Kethiri, Albani e të tjerë.

Pejgamberi sal-Allahu alejhi ue sel-lem ka thënë: "**Çdo bidat është humbje**".

Ngase Umeri, – Allahu qoftë i kënaqur me të – me fjalën e tij ka për qëllim bashkimin e njerëzve në namaz pas një imami, pasi që ata faleshin ndaras, e është e njohur se Pejgamberi sal-Allahu alejhi ue sel-lem ishte ai i cili falej në muajin e ramazanit (e nuk është kjo risi që e shpiku Umeri) ashtu siç transmetohet në koleksionin e Buhariut dhe Muslimit një hadith që e transmeton Aishja – Allahu qoftë i kënaqur me të – ku thotë: **"Pejgamberi i ka falur (teravitë) me besimtarët tre net, ndërsa në natën e katërt u vonua (ashtu që të mos falej me ta). Kur erdhi, iu drejtua besimtarëve: "Më të vërtetë, jam frikësuar se po behët farz ndaj juve namazi (i teravive) e**

ju nuk do të jeni në gjendje t'i përmbaheni (ta falni)".³¹

Megjithëse falja e namazit të teravive në ramazan me xhemat është sunnet i të Dërguarit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, ndërsa emërtimi i tij nga ana e Umerit – Allahu qoftë i kënaqur me të – si bidat i mirë është se pasi që Pejgamberi alejhis-salatu ues-selam nuk i fali teravitë së bashku me xhemat (për shkakun që u cek në hadith më lartë), atëherë njerëzit filluan të falen vetmas, të ndarë, do të thotë disa faleshin vetëm, disa nga dy, tre apo më shumë në xhami. Pasi e vërejti Umeri këtë, e pa të arsyeshme që t'i bashkojë ata në një imam dhe ky veprim në krahasim me atë se njerëzit faleshin më parë ndaras është risi

³¹ Tra. Buhariu (2012), Muslimi (761).

(bidat), kuptohet bidat që konsiderohet ringjallje e Sunnetit, e jo bidat i shpikur nga Umeri – Allahu qoftë i kënaqur me të – sepse ky sunnet gjendej dhe praktikohet në kohën e Pejgamberit, mirëpo ishte lënë pas dore që nga koha e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem derisa erdhi Umeri në halifat dhe e ringjalli.

Me këtë sqarim që e cekëm, askush nga bidatçinjët nuk ka mundësi që nga fjala e Umerit të marrë pretekst dhe t'i quajë bidatet (risitë) e veta si të mira.

Por, dikush mund të thotë: "Ka gjëra të shpikura (bidate) të cilat muslimanët i aprovuan dhe punuan sipas tyre, edhe pse nuk ishin të njohura në kohën e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem, siç janë: shkollat, shkrimi i librave dhe gjëra të ngjashme me to, bidate të

cilat i pëlqyen muslimanët, punuan sipas tyre dhe i konsideruan si vepra të mira. Atëherë, si mund të përputhet një gjë e tillë e cila pothuajse ka konsensus në mes muslimanëve për to, me fjalën e prijësit të muslimanëve dhe fjalën e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem, të dërguarit të Zotit të të gjithë botëve, i cili thotë: "**Çdo bid'at është humbje**"?!"

Për përgjigjen ne themi:

– Kjo në realitet nuk është bidat, përkundrazi është mjet për të arritur gjer tek ajo që është legjitime (e pranueshme në sheriat).

Mirëpo, mjetet dallojnë me dallimin e kohëve dhe vendeve, por nga rregullat e pranura në fenë islame është se "dispozitat e metodave varen nga qëllimet e tyre", që do të thotë se nëse ato mjete përdoren për diç legjitime

ato janë legjitime, kurse mjetet të cilat përdoren për diç jolegjitime ato janë jolegjitime, si dhe mjetet të cilat përdoren për të arritur te harami ato janë haram.

Nëse një gjë e mirë është mjet për të arritur gjer te një e keqe, ai mjet është i keq dhe i ndaluar (haram). Dëgjo se çfarë thotë Allahu i Lartësuar:

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ
عَدُوًّا بِغَيْرِ عِلْمٍ

“Ju mos ua shani ata (zota) që u luten (idhujtarët), pos Allahut, e (si hakmarrje) të fyejnë Allahun nga armiqësia, duke mos ditur (për madhërinë e Tij).”³²

Fyerja (tërheqja e vërejtjes) e të adhuruarve të idhujtarëve nuk është

³² (el-En’am: 108)

armiqësi, por përkundrazi është obligim kur është në vend të duhur, ndërsa ofendimi i Zotit të botëve gjithmonë është armiqësi dhe zullum. Për këtë shkak fyerja e të adhuruarve të idhujtarëve në esencë është punë e lavdëruar por nëse është shkak që ndokush ta shajë Allahun e Lartësuar atëherë është e ndaluar.

E solla këtë shembull që të sqaroj se mjetet kanë dispozita (në sheriat) varësisht prej qëllimeve, pra shkollat, shkrimi i librave edhe nëse është diç e re, që do të thotë nuk gjendej në kohën e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem në këtë formë, prapë se prapë kjo nuk është qëllim, por është mjet, e mjetet marrin dispozita varësisht prej qëllimeve. Për këtë sikur një njeri të ndërtojë një shkollë për të mësuar dituri të ndaluar, ndërtimi i saj

konsiderohet haram, por sikur ta ndërtonte për të mësuar dituri të lejuar atëherë ndërtimi i saj do të ishte i lejuar.

Nëse ndokush thotë: "Si përgjigjesh në thënien e Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem: **"Kush e fillon një vepër të mirë në islam, do të ketë shpërblimin e saj dhe shpërblimin e atyre që e veprojnë atë vepër deri në ditën e gjykimit."**^{33?}"

Përgjigjja do të ishte:

– Ai i cili e ka thënë këtë fjalë: **"Kush e fillon një vepër të mirë..."** është edhe thënës i fjalës: **"Çdo bidat është humbje"**, dhe duhet të kuptohet se nuk ka mundësi që nga i Dërguari i Allahut të rrjedhë ndonjë fjalë e ta

³³ Tra. Muslimi (1017).

përgënjeshtrojë një fjalë tjetër të tij. Kurrresi nuk ka mundësi që fjalët e Pejgamberit, alejhis-salatu ues-selam, të kenë kundërthënie mes veti dhe nuk ka mundësi që dy hadithe janë kundërthënëse në mes veti të kenë të njëjtin kuptim (ta trajtojnë të njëjtën çështje). Kush mendon se fjala e Allahut të Lartësuar ose fjala e Pejgamberit, sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, ka kundërthënie, le ta kontrollojë veten në atë që e thotë sepse ky paragjykim rrjedh si shkak i mosdijes së tij. Assesi nuk ka mundësi të ketë në fjalët e Allahut të Lartësuar apo në fjalët e të Dërguarit, sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, kundërthënie.

Pra, nëse është kështu, atëherë sqarimi se nuk ka kundërthënie në mes dy haditheve: **"Çdo bidat është humbje..."** dhe **"Kush e fillon një**

vepër të mirë, në islam...", është:

Pejgamberi sal-Allahu alejhi ue sel-lem ka thënë: "***Kush e fillon një vepër të mirë, në Islam...***", kurse, shumë mirë dihet se bidati nuk është prej islamit. E sa i përket fjalës se tij: "**vepër e mirë**", duhet ta dimë se bidati nuk është i mirë dhe duhet ta dimë se ka dallim në mes fjalës ringjall dhe shpik risi.

Kemi një përgjigje tjetër që nuk ka të keqe në të, që fjala "**Kush e fillon**" do të thotë kush e ringjallë një sunnet që ka ekzistuar, por është harruar, më pas ai e ringjallë.

Sipas kësaj del se fjala; "**senne (fillon një vepër)**" është e konkretizuar, sikur që edhe bidati ndonjëherë mund të përmendet i konkretizuar e të jetë për qëllim ringjallja e një sunneti pasi që është harruar.

Ne kemi edhe një përgjigje, për të cilën aludon vetë shkaku i thënies së këtij hadithi, e ai është tregimi i një grupi të cilët erdhën tek i Dërguari, sal-Allahu alejhi ue sel-lem, ishin shumë të varfër. Pejgamberi kërkoi nga sahabët që t'u ndihmojnë (t'u japin lëmoshë) atyre. Erdhi njëri nga ensarët dhe në duart e tij mbante hurma, të cilat nuk ia mbushnin grushtat dhe i lëshon para Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem. Pastaj të gjithë filluan të sjellin ushqime dhe veshje, saqë u bënë dy grumbuj të mëdhenj prej ushqimit dhe rrobave.

Kur e pa këtë Pejgamberi, fytyra e tij shkëlqeu nga gëzimi dhe tha: ***"Kush fillon një vepër të mirë në islam, do të ketë shpërblimin e saj dhe shpërblimin e atyre që e veprojnë atë vepër deri në ditën e gjykimit"***,

pra, këtu kuptimi i fjalës “**Es-Sennu**” është kush e fillon një punë për ta zbatuar e nuk është kush e fillon një punë për të cilën nuk ka bazë në sheriat. Nga kjo kuptohet kuptimi i fjalës “**Kush fillon një vepër të mirë, në Islam**”, që do të thotë; kush fillon për ta zbatuar një vepër e jo kush fillon duke shpikur një vepër, sepse shpikja e veprave është e ndaluar “**Çdo bidat është humbje**”.

Dijeni o vëllezër! Se pasimi i vërtetë i Pejgamberit sal-Allahu alejhi ue sel-lem nuk realizohet, përveç nëse ai pasim është në përputhje me sheriatin në gjashtë pikat e mëposhtme:

1. Shkakun; në qoftë se njeriu e adhuron Allahun me një ibadet të bazuar në shkaqe jolegjitime, ai është bid'at dhe nuk pranohet nga ky person, p.sh. disa njerëz e festojnë natën e njëzet e shtatë të muajit Rexheb me falje të namazit, duke u bazuar se është nata në të cilën Pejgamberi sal-Allahu alejhi ue sel-lem e bëri mi'raxhin³⁴.

³⁴ Miraxhi – udhëtimi i Pejgamberit, alejhis-selam, në qiell.

Pra, namazi i natës është ibadet, mirëpo meqë është bërë për këtë shkak (natën e miraxhit) konsiderohet bid'at, sepse është bazuar në një shkak që nuk është vërtetuar me sheriat dhe nuk ka argument për të.

Ky kusht – përputhshmëria e ibadetit me sheriatin në shkak – është çështje me rëndësi, sepse përmes saj sqarohen risitë e shumta që mendohen se janë sunnet e ato në realitet nuk janë prej sunnetit.

2. Llojin; patjetër ibadeti duhet të jetë në pajtueshmëri me sheriatin në llojin e tij. Sikur një person ta adhuronte Allahun me një adhurim, lloji i të cilit nuk është aprovuar në sheriat, adhurimi i tillë është i refuzuar. P.sh. nëse një person ther për kurban kalin, kjo nuk

konsiderohet kurban, sepse vepra e tillë ka rënë ndesh me llojin të cilin e ka aprovuar sheriat, ngase dihet fare mirë se për kurban nuk pranohet diç tjetër përveç devesë, lopës dhe deles ose dhisë.

3. Sasinë apo numrin; nëse një njeri dëshiron të shtojë ndonjë namaz kinse është farz (përveç pesë kohëve), ne i themi se ky është bidat i refuzuar, sepse e ka kundërshtuar porosinë sheriatike në numër.

Po ashtu, nëse ndokush e fal drekën pesë rekate, namazi i tij nuk pranohet me konsensus të dijetarëve.

4. Formën apo mënyrën; nëse njeriu merr abdes dhe fillon së pari më larjen e këmbëve, pastaj i jep mes'h kohës, pastaj bën pastrimin e duarve, pastaj fytyrën, kjo formë e të marrit abdes e këtij personi nuk pranohet, sepse ka rënë ndesh më formën të cilën e ka aprovuar sheriat.
5. Kohën; sikur një njeri ta thërë kurbanin e tij në ditën e parë të muajit dhul-hixhxhe, ky kurban nuk i pranohet, sepse ka rënë ndesh më kohën e caktuar nga ana e sheriatit për therjen e kurbanit.

Kam dëgjuar se disa njerëz në muajin e ramazanit therin dele duke shpresuar se me këtë therje të kurbanit afrohen tek Allahu i Lartësuar, por kjo punë në këtë formë është bidat, sepse nuk ka mundësi që njeriu të afrohet tek Allahu me therje, përveç në tre raste; therja e kurbanit për bajram, therja e kurbanit për haxh dhe therja e kurbanit për akika³⁵.

Ndërsa, therja e kurbanit në ramazan duke shpresuar në shpërblim për këtë prerje ashtu siç theret kurbanit për bajram është bidat, kurse sa i përket therjes se ndonjë shtaze (që lejohet ngrënia e saj) për të ngrënë mish është e lejuar në çdo kohë.

³⁵ Akika – therja e kurbanit për lindjen e ndonjë fëmije.

6. Vendin; nëse një njeri dëshiron të bëj itikaf³⁶ në ndonjë vend tjetër pos xhamive, itikafi i tij nuk pranohet! Arsyeja pse nuk pranohet është sepse itikafi nuk bëhet askund pos xhamive.

Po ashtu, nëse një grua thotë dua të bëj itikafin në vendin në të cilin falem në shtëpi, asaj nuk i pranohet, sepse nuk është bërë në vendin e caktuar nga sheriat.

Prej shembujve të tjerë është: nëse ndokush dëshiron të bëj tavaf³⁷, por nga tollovia e madhe që është bërë në vendin ku bëhet tavafi ai fillon të bëjë tavaf jashtë xhamisë, kjo nuk pranohet, sepse vendi i tavafit është

³⁶ Itikaf – p.sh.: të qëndruarit në xhami gjatë dhjetë ditëve të fundit të muajit ramazan.

³⁷ Tavaf – rrotullimi rreth Qabesë.

Qabeja, thotë Allahu i Lartësuar:

وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهَّرَا بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْعَاكِفِينَ

"Ju të dy pastrone shtëpinë Time për ata të cilët bëjnë tavaf"³⁸

Adhurimi (ibadeti) nuk pranohet, përveç nëse në të plotësohen (realizohen) dy kushte:

1. Përkushtimi i singertë ndaj Allahut;
2. Pasimi i rrugës së Pejgamberit sal-IAllahu alejhi ue sel-lem.

Kurse, pasimi i rrugës së Pejgamberit nuk ka mundësi të realizohet ndryshe, pos më plotësimin e gjashtë pikave që i përmendëm më sipër.

³⁸ (Bekare 125)

I porosis ata që janë sprovuar me bidate, e që qëllimet i kanë të mira dhe e duanë hajrin, për Allahun nuk dimë dhe nuk ka rrugë më të mirë se rruga e selefit (muslimanëve të parë).

O vëllezër! Kapuni për sunnetin e të Dërguarit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem më dhëmballë, vazhdoni rrugën e selefit, bashkëngjitjuni atyre që e ndoqën rrugën e Pejgamberit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe shikoni a ju bën dëm kjo?!

Unë them dhe kërkoj mbrojtjen e Allahut që mos të them diç pa dije: Ti me të vërtetë do të shohësh shumë prej atyre që janë të dhënë pas bidateve, janë përtacë në aplikimin e shumë çështjeve që janë sunnet dhe që janë të vërtetuara me sheriat, ngase ato pasi që të përfundojnë prej bidateve, ballafaqohen me sunet me

plogështi dhe përtaci, e gjithë kjo bëhet si shkak i dëmit që ka shkaktuar bidati në zemër.

Sëmundjet që ia shkakton bidati zemrës janë të mëdha dhe rreziqet që ia shkakton fesë së njeriut janë të shumta, ngase nuk ka mundësi të bëhet një bidat në fe përveç se humb një sunnet, siç e kanë cekë këtë shumë dijetarë prej selefit.

Por, nëse njeriu është duke pasuar atë që është e ligjshme, si rrjedhojë e kësaj tek ky person shtohet frika e vërtetë, përlulja dhe nënshtrimi ndaj Zotit të botëve, dhe shtohet pasimi ndaj imamit të muslimanëve, zotërisë se gjithë Pejgamberëve, të dërguarit të Zotit të botëve, Muhamedit sal-Allahu alejhi ue sel-lem.

E këshilloj çdo vëlla timin besimtar, nga ata të cilët pëlqejnë diç nga bidatet, qofshin ato bidate që kanë të bëjnë me Allahun, emrat dhe cilësitë e Tij ose ka të bëjë më të dërguarin e Allahut dhe respektimin ndaj tij, të kenë frikë nga Allahu az-ze ue xhel dhe të pendohen në mënyrë që veprat e tyre t'i sendërtojnë mbi pasim e jo mbi risi, mbi përkushtim të pastër ndaj Allahut e jo mbi shirk, mbi sunet e jo mbi bidat, mbi atë që e do Mëshiruesi e jo në atë që e do shejtani dhe në fund do të shihni se si zemrat tuaja do t'i kaplojë qetësia, gjallëria, rehatia, liria dhe drita.

E lus Allahun të na bëjë të udhëzuar dhe udhëzues, prijës që përmirësojnë, të na i ndriçojë zemrat tona me besim dhe dituri, të mos na bëjë atë që e kemi mësuar argument kundër nesh, të na bëjë prej atyre që e pasojnë rrugën e drejtë, rrugën e robërve të tij besimtarë, të na bëjë prej të dashurve të Tij që i frikësohen dhe të na bëjë prej grupit të shpëtuar...

Mëshira e Allahut qoftë mbi Pejgamberin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, mbi familjen e tij, shokët dhe mbi të gjithë ata që e pasojnë rrugën e tij!

